

7 ROMANI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Bilge SÖNMEZ

Cem Akaş'ın 7 (*Yedi*) romanı ilk kez 1992'de yayımlanır ve daha sonra farklı yayınevleri tarafından tekrar basılır. Çok katmanlı yapısı ve incelikli kurgusuyla genç bir yazarın kaleminden çıkan deneyssel ve postmodern bir romandır. Öyle ki kurmaca bir din ve mitolojik anlatıyla kurguyu derinleştiren yazar, roman üzerinde kurduğu tahakkümü satır aralarında hem okura hem de roman kahramanlarına hissettirir. Böylece roman, doğrudan kurgusal bir anlatı olmaktan çıkıp gerçeklikle kurmaca arasındaki sınırları da ortadan kaldırır.

Fizik bölümünde yüksek lisans yapan Hakan ile sahaf Yağmur arasındaki duygusal ilişki, Hakan'ın Kronk dininin ikinci peygamberi olduğu belirtilerleriyle gerilir. Hakan, mevzubahis Kronk dininin müjdelenen ikinci peygamberi, Yağmur ise bu dinin kim olduğu bilinmeyen ilk peygamberine en yakın isimdir. Hakan, peygamberliği ciddiye almaz fakat vücudundaki belirtiler, yazdığı manifesto ve birtakım davranışları açıkça beklenen kişi olduğunu gösterir, üstelik bu dine mensup kişiler tarafından da epey yüceltilir. Hakan sıradan bir insandır, peygamber olduğu fikri onun için komik, hatta alay edilecek bir durumdur çünkü modern dünyada yeni bir dine ihtiyaç yoktur. Olaylar kanlı bir çekişme hâline geldiğinde dahi Hakan bunu absürt bir oyun olarak algılar. Ancak Kronk, mitolojik altyapısı ve felsefesi olan bir dindir ve aslında bu dinin mensupları hayatın anlam arayışının bir biçimi olarak “farklı olma hakkı” talep ederler. Yazar tüm bu felsefeyi gerek roman içerisinde yer alan Kronk anlatısıyla gerek roman kişilerinin davranışlarındaki belirtilerle katman katman kurgular ve detayları birbiriyle ilişkilendirerek sağlam bir kurmaca din meydana getirir.

“(...) onları karşısına aldı bana bakın siz benimle dalga mı geçiyorsunuz dedi hayır dedi arvar bizim istediğimiz doğru bildiğimizi herkese kabul ettirmek değil ki yalnızca farklı olma hakkına sahip olmak istiyoruz bunu yalnızca bunu kronk dedi ki havanız batsın neler de biliyorsunuz sizin yüzünüzden güzelim efsane durduk yerde didaktik oldu (...)” (Akaş, 2020: 39)

Hakan ve Yağmur roman boyunca farklı yaşlarda ve yerlerde karşılaşırlar. Onların farklı zamanlarda tekrar tekrar bir araya gelmesi romanın zaman mefhumundan azade bir kurgusu olması açısından önemlidir. İlk karşılaşmalarında ikisi de üç; ikinci karşılaşmalarında Hakan 59, Yağmur 24; üçüncü ve romandaki olayların gelişim çerçevesinde Hakan 27, Yağmur 28 yaşındadır. Hepsinde diyalog kurarlar ve çatışırlar.

7 sadece gizemli bir din ya da peygamber hikâyesi değildir. Temelde, insanların dünyaya anlam verme çabasını, inançların nasıl üretildiğini ve bireyin bu süreçler içindeki yerini sorgulayan bir romandır.

Yazar, roman boyunca ara ara karşımıza çıkan ve kim olduklarını bilmediğimiz incebilekliler vasıtasıyla doğrusal düzlemde ilerleyen zamanı bükerek, romanın kırılma noktalarını oluşturan olaylara müdahale ederek kurguya yön verir.

“Nedense bir tren istasyonu. Gişenin karşısında, yüksekçe bir yerdeki duvar saatini görüyoruz. Üçü yirmi altı geçiyor. Biraz altına iniyor bakışlarımız; iş tulumları giymiş iki adam bir merdiven dayıyorlar duvara, biri tutarken öbürü tırmanıyor ve saati ileri alıyor. Şimdi beşi çeyrek geçiyor saat. Aşağı iniyor; uzaklaşıyorlar. Arkalarından bakıyoruz. Yüzlerini ve bileklerini yeniden getiriyoruz gözümüzün önüne: işçi olamayacak kadar ince, neredeyse narin.” (Akaş, 2020: 18)

Roman, anlattığı konuların yanı sıra anlatım biçimi ve dil açısından da oldukça dikkat çekicidir. Olaylar doğrusal bir düzlemde ilerlemez; farklı zamanlardan kesitler, gelecekten sahneler, efsaneler, dini metinler ve çeşitli anlatı katmanları iç içe geçer. Bu nedenle kitap, klasik bir olay örgüsünden çok bir oyun alanı gibi ilerler. Hatta denebilir ki romanda anlatılanlardan çok, olayların nasıl anlatıldığı önem kazanır. Bu da eseri Türk edebiyatındaki postmodern örnekler arasında öne çıkarır. Romanın bir felsefesi vardır ve yazar bu meseleleri ele alırken dahi ciddi-yetten ziyade ironik ve alaycı bir tavır takınır; kaddenden öte mutlak yaratıcının dudağından dökülen sözlerdir olacak olan. Dolayısıyla büyük bir önemle alınılması gereken fikir yapısını ironik bir dille aktarırken bile, kendi ciddiyetiyle alay eder ve bir çatışma ortamı yaratır. Bu çatışma aynı zamanda karakterlerin sığ diyaloglarında ve dinsel metinlerin satır aralarında yer alan anlam arayışlarındaki tezatlarda da görünür. Bu tezatlığı, sıradan bir dille oluşturulan romanın pek çok katman barındırarak ve sık sık yön değiştirerek, metinler arasılığı da kendine dâhil etmesi gibi pek çok açıdan çeşitlendirebiliriz.

Hakan ile Yağmur arasında kurulan duygusal bağ romanda açıkça anlatılan cinsel sahnelerle desteklenir. Bu, genç bir yazarın sınırsızca ve rastgele bir biçimde kurguya eklediği sahneler olarak değerlendirilmekten çok birbirleriyle konuşan, tartışan fikirlerini paylaşan iki karakter arasındaki bağı güçlendiren unsurlar olarak ele alınmalıdır. Öte yandan

Hakan, cinsellik karşısında deneyimsiz, tedirgin ve çekingendir; özellikle Yağmur’la ilk yakınlaşmalarındaki başarısızlık Hakan’ı okurun gözünde seçilmiş kişi olmanın yanı sıra oldukça sıradan bir insan hâline getirir. Bu sebeple diyebiliriz ki cinsellik Hakan’ı ilahi bir varlık olmaktan çıkarıp insanî düzeyde kalmasını sağlayarak yine bir karşıtlık ortaya koyar. Dolayısıyla romanda cinsellik, olaylara doğrudan yön veren bir unsur olmaktan çok, Hakan’ın insani tarafıyla romanın dinî-mitolojik anlatısını dengeleyen bir araç olarak görünür.

7, okurun zaman algısıyla oynayan deneysel bir romandır, yazar bunu oldukça sıradan bir dille fakat zekice kurgulanmış sahnelerle yapar. Giriş bölümünde yer alan muhteşem mekân tasviri ancak romanın tamamını tüm ayrıntılarıyla ve tekrar tekrar okuyarak zihnimize anlam kazanacaktır.

“Huzurluyuz. Bir Rönesans madrigali duyuluyor - Cipriano De Rore’nin ‘Alla dolce ombra’sı. Bir evdeyiz. Benetton renkleriyle bezenmiş, pastel sarı-kahverengi tonlarında, huzurumuzla uyumlu bir yer. Saat yönünde dönerek eşyaları görüyoruz/eşyalar saatin tersi yönünde dönerek gözümüzün önünden geçiyor; zevkle döşenmiş, genç bir salon burası: rahat ve hoş görünümlü koltuklar, duvarda çeşitli röprodüksiyonlar, pencerenin önünde bir yazı masası, kanepeler, hemen yanında suratına maske boyanmış bir kesikbaş, iddialı olmayan bir müzik seti, yuvarlak bir yemek masası, üzerine sarkan, kâğıt ve telden yapılmış, küre biçiminde beyaz ve iri bir lamba, büyükçe bir kitaplık. Geri dönüyoruz, ne gördüğümüzü yeni anlamış gibi: suratına maske boyanmış bir kesikbaş mı dediniz?” (Akaş, 2020: 4)

Caravaggio, “David ve Goliath”

Romanın girişinde yer alan bu ayrıntılı anlatım, sahneyi okurun gözünde canlandıracak kadar sinematografik bir yapıdadır. Yazar kamerayı odada gezdirir, aynı zamanda biz de zihnimizde aynı kamerayla odayı turlarız. Romanın yayımlanmadan önce senaryo olarak yazılması, metindeki sinematik etkiyi artırır. Hatta romanın yenilikçi ve deneysel tavrından yola çıkarak diyebiliriz ki yazar romanı bilinçli olarak kısa ve birbirinden bağımsız gibi görünen bölümlerden meydana getirerek mekân ve zaman sıçramalarının etkisini artırmış -bu sayede okurda yaratmak istediği zihin bulanıklığını başarmış-, sinematografik

geçişlerle yazar/yaratıcı konumunun etkisini artırmış ve her an kurguya müdahale edebileceğini okura sezdirmiştir.

Roman, Yağmur ve Hakan’ın duygusal yakınlığı ve iktidar çatışması üzerinden ilerlese de, romanın neredeyse yarısına kadar arka planda kalan Cem (Hakan’ın yakın arkadaşı), romanın tam merkezin dedir. Tanrısal anlatıdan yola çıkarak düşündüğümüzde yazar, roman boyunca kendisine referans verir ve hatta romanın sonunda kendisini ifşa eder. Cem, Cem Akaş’ın -yani yaratıcı/yazar/iktidarın kendisidir.

7 romanı, *Noktanın Kesişimleri Antolojisi* kitabında yer alan “Tanrıların da Burnu Kaşınır” öyküsü okunduğunda, yazarın kurgu dünyasını ve üslubunu ortaya koymasının yanı sıra romanın çıkış noktasını bilmek açısından önemlidir. Zira bu roman, “Tanrıların da Burnu Kaşınır” hikâyesi ile bağlantılı olarak kurgulanıyor. Hakan, bu hikâyede yazar tarafından öldürülür, fakat bu ölümü hiç istemez. Yazarla bir anlaşma yapar. “Bir anlaşma yapalım: bundan sonra yazacağın ilk romana beni de al, öyle başrole filan gerek yok, sade bir şeyler olabilir, yeter ki eli yüzü düzgün, biraz da özgün olsun ve sonunda ölmeyeyim. Tamam mı, söz mü?” (*Noktanın Kesişimleri Antolojisi*, “Tanrıların da Burnu Kaşınır”) Hayatın anlamı, anlamsızlığı üzerine tartışılan bir öykü, yeni bir peygamber müjdesinin yer aldığı romana evrilir. Hikâyede Hakan’ın intihar etmesi, romanda doğrudan Hakan’ın falına referanstır. “*Falınız: Hiç beklemediğiniz biri intihar edecek.*” (Akaş, 2020: 97) Yazar her an kurguya müdahildir ve hikâyede verdiği sözü romanda tutmaz. Bu da onun mutlak kudretinin kanıtıdır.

Cem Akaş, 90’lı yıllardaki yenilikçi tavrı, oyuncu üslubu ve sade ama cesur anlatım şekliyle katmanlı bir anlatı dünyası oluşturarak Türk edebiyatının postmodern romanlarından birini meydana getirir. Kurmaca içerisinde kurmaca bir din yaratmış, bu dinin felsefesini yazmış, kendi yarattığı karakterlerin yanı sıra zamanda muğlaklık yaratarak okurunun zihnine dahi oyuklar açmıştır.